

Gramatické učivo – OK 2019/ 2020

Obecné poznatky o jazyce

1. Jazykověda a její disciplíny
2. Indoevropské jazyky
3. Slovanské jazyky; charakteristika ČJ
4. Komunikace; řeč a jazyk

Stylistika

1. Umělecký styl a jeho rysy
2. Odborný styl a jeho rysy (zopakován v BIPO týdnu)
3. Administrativní styl a jeho rysy
4. Publicistický styl a jeho rysy
5. Slohotvorní činitelé; slohové postupy

Zvuková stránka jazyka (fonetika a fonologie)

1. Zásady české spisovné výslovnosti (asimilace, výslovnost hlásek)
2. Zvuková podoba věty (přízvuk, kadence, tempo, intonace)
3. Výslovnost cizích a přejatých slov

Grafická stránka jazyka; vývoj českého pravopisu

1. Základní principy č. pravopisu, základní pravopisné jevy
2. Vývoj českého pravopisu
3. Interpunkce a její funkce
4. Typy písma

Čeština a její útvary (spisovné a nespisovné)

1. České a moravské dialekty
2. Obecná čeština, hovorová čeština (znaky, popis)
3. Norma a kodifikace (pravopis, výslovnost, tvarosloví), kodifikační příručky, úzus, jazyk. kultura

Lexikologie

1. Význam slov; homonyma, synonyma, antonyma, sl. mnohoznačná - polysémie
2. Slovníky a jejich typy
3. Vrstvy slovní zásoby (členění sociální, dle slohových/časových příznaků, expresivita)
4. Způsoby obohacování slovní zásoby (základní slovotvorné způsoby)
5. Tvoření slov v češtině (sl. základ, formant, produktivita; morfémy)

Morfologie

1. Slovní druhy a kritéria jejich třídění (z hlediska významového, tvaroslovného, jejich syntaktická funkce)
2. Dělení substantiv (pomnožná, hromadná, látková aj)
3. Skloňování cizích a přejatých jmen (antická jména, zeměpisná pojmenování)
4. Skloňování zájmen „jenž, tentýž“
5. Přechodníky; spřežky
6. Vid
7. Rod u jmen a sloves
8. Deklinační systém (specifické skloňování)
9. Konjugační systém (slovesné třídy a vzory)
10. Druhy číslovek
11. Druhy zájmen

Syntax

1. Souvětí souřadné a podřadné; věta a výpověď; typické spojovací výrazy, poměry mezi větami
2. Věty podle členitosti - dvojčlenná, jednočlenná, větný ekvivalent
3. Řeč přímá, nepřímá, polopřímá, nevlastní přímá
4. Druhy vět podle postoje mluvčího ke skutečnosti
5. Větné členy a druhy vedlejších vět
6. Slovosled, aktuální členění větné, postavení členů ve větě a jejich funkce
7. Odchytky od větné stavby (zeugma, anakolut, spodoba, kontaminace)